

Зарубіжна література: Що читати влітку учням 5-11 класів **(За рекомендацією МОН)**

**Читання хороших книг - це розмова з найкращими людьми
минулих часів і до того ж така розмова,
коли вони повідомляють нам тільки найкращі свої думки.
Рене Декарт**

5 клас

Казки народів світу:

Індійська народна казка «Фарбований шакал». «Панчатантра» – перша у світі фольклорна збірка, книга про основи житейської мудрості.

Японські народні казки «Іссумбосі, або Хлопчик-Мізінчик», «Момотаро, або Хлопчик-Персик» (1 за вибором учителя).

Китайська народна казка «Пензлик Маляна».

Арабська народна казка «Синдбад-Мореплавець» (третя подорож).

Брати Я. і В. ГРІММ. «Пані Метелиця», «Бременські музиканти».

Олександр ПУШКІН. Вступ по поеми «Руслан і Людмила». «Казка про рибалку та рибку», «Казка про мертво царівну і сімох богатирів».

Ганс Крістіан АНДЕРСЕН. «Соловей», «Непохитний олов'яний солдатик», «Дикі лебеді».

Оскар УАЙЛЬД. «Хлопчик-Зірка».

Природа і людина:

Джон КІТС. «Про коника та цвіркуна».

Йоганн Вольфганг ГЕТЕ. «Нічна пісня подорожнього».

Генріх ГЕЙНЕ. «Задзвени із глибини...».

Ернест СЕТОН-ТОМПСОН. «Снап», «Лобо», «Доміно».

Світ дитинства:

Марк ТВЕН. «Пригоди Тома Сойєра».

Елеанор ПОРТЕР. «Полліанна».

Сила творчої уяви:

Льюїс КЕРРОЛЛ. «Аліса в Країні Див».

Марина Іванівна ЦВЄТАЄВА. «Книги в червоній палітурці».

Сучасна література (1-2 твори за вибором учнів і вчителя):

Роальд ДАЛ. «Чарлі і шоколадна фабрика».

Тувє ЯНСОН. «Комета прилітає», «Капелюх Чарівника», «Зима-чарівниця».

Пауль МААР. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».

6 клас

Міфи народів світу:

Грецькі міфи. Міф про Прометея. Міфи про Геракла (1-2 міфи). Дедал і Ікар. Нарцис. Пігмаліон і Галатея. Орфей і Еврідіка. Деметра і Персефона (3-4 за вибором учителя).

Індійські міфи. Творення. Про створення ночі. Про потоп. Про золоті часи (2-3 за вибором учителя).

Єгипетські міфи. Ра та Апоп. Міф про те, як Тефнут покинула Єгипет (1-2 за вибором учителя).

Мудрість байки:

ЕЗОП. «Лисиця і виноград», «Вовк і Ягня», «Крук і Лисиця», «Мурашки й Цикада» (2-3 за вибором учителя).

Іван КРИЛОВ. «Квартет», «Бабка і Муравель», «Вовк і Ягня» (1-2 за вибором учителя).

Пригоди і фантастика:

Ж. ВЕРН «П'ятнадцятирічний капітан».

Р. Л. СТВЕНСОН «Острів скарбів».

Чарльз ДІККЕНС. «Різдвяна пісня в прозі».

Микола ГОГОЛЬ. «Ніч перед Різдом».

Людські стосунки:

Антон Павлович ЧЕХОВ. «Хамелеон», «Товстий і тонкий».

Джек ЛОНДОН. «Жага до життя».

Гаррієт БЧЕР-СТОУ. «Хатина дядька Тома».

Володимир КОРОЛЕНКО «Сліпий музикант».

Поетичне бачення світу:

Мацуо БАСЬО. Хайку.

Роберт БЕРНС. «Моє серце в верховині...».

Генрі ЛОНГФЕЛЛО. «Пісня про Гайавату» (1 розділ за вибором учителя).

Джанні РОДАРІ. «Листівки з видами міст» (1 твір за вибором учителя).

Образ майбутнього в літературі:

Рей Дуглас БРЕДБЕРІ. «Усмішка».

Роберт ШЕКЛІ. «Запах думок».

Сучасна література (1-2 твори за вибором учнів і вчителя) :

Астрід Анна Емілія ЛІНДГРЕН. «Міо, мій Міо».

Міхаель Андреас Гельмут ЕНДЕ. «Джим Гудзик і машиніст Лукас».

Крістіне НЕСТЛІНГЕР. «Конрад, або Дитина з бляшанки».

7 клас**Билини і балади:**

«Ілля Муромець і Соловей-Розбійник».

«Король Лір і його дочки».

«Як Робін Гуд став розбійником» або «Поєдинок Робіна Гуда з Гаєм Гізборном» (1 за вибором учителя).

Йоганн Крістоф Фрідріх ШИЛЛЕР. «Рукавичка».

Адам МІЦКЕВИЧ. «Світязь».

Роберт Льюїс СТВЕНСОН. «Балада про вересовий трунок».

Історичне минуле в літературі:

Вальтер СКОТТ. «Айвенго».

Василь БИКОВ. «Альпійська балада».

Духовне випробування людини:

Джеймс ОЛДРІДЖ. «Останній дюйм».

Редьярд КІПЛІНГ. «Балада про Схід і Захід». «Якщо...».

Дружба і кохання:

Олександр ПУШКІН. «19 жовтня 1825 року».

Шолом-АЛЕЙХЕМ. «Пісня над піснями».

Олександр ГРІН. «Пурпурові вітрила».

Літературний детектив:

Едгар Аллан ПО. «Золотий жук».

Артур Конан ДОЙЛ. Оповідання про Шерлока Холмса («Пістрява стрічка», «Спілка рудих»).

Світова новела:

О. ГЕНРІ. «Дари волхвів», «Останній листок».

Герберт Джордж УЕЛЛІС. «Чарівна крамниця».

Рюноске АКУТАґАВА. «Павутинка».

Сучасна література (1-2 твори за вибором учнів і вчителя):

Айзек АЗІМОВ. «Фах».

Діана Вінн ДЖОНС. «Мандрівний Замок Хаула».

Корнелія ФУНКЕ. «Чорнильне серце».

8 клас

Священні книги людства як пам'ятки культури і джерело літератури:

Біблія. Старий Заповіт (Створення світу. Каїн і Авель. 10 заповідей). Новий Заповіт (Євангеліє – 2-3 розділи за вибором учителя).

Античність:

Міфи троянського циклу. Троя. Паріс викрадає Єлену. Облога Трої. Смерть Ахілла. Троянський кінь (2-3 за вибором учителя).

ГОМЕР. «Двобій Ахілла і Гектора» (пісня 22, вірші 140–410), «Пріам у Ахілла» (пісня 24, вірші 470–670).

ТІРТЕЙ. «Добре вмирати тому...».

САПФО. «До Афродіти» («Барвношатна владарко, Афродіто...»).

ЕСХІЛ. «Прометей закутий».

Публій Вергілій МАРОН. «Енеїда» (огляд, 1-2 уривки за вибором учителя).

Квінт Горацій ФЛАКК. «До Мельпомени» («Мій пам'ятник стоїть...»).

Публій Овідій НАЗОН. «Сумні елегії» («Життя поета» (IV, 10)).

Середньовіччя:

Лі БО. «Печаль на яшмовому ганку», «Призахідне сонце навіює думки про гори», «Сосна біля південної галереї» (1-2 за вибором учителя).

Ду ФУ. «Пісня про хліб і шовк», «Весняний краєвид», «Подорожуючи, вночі описую почуття» (1-2 за вибором учителя).

Омар ХАЙЯМ. Рубаї.

Аліг'єрі ДАНТЕ. Сонет 11 («В своїх очах вона несе кохання...»).

Відродження:

Франческо ПЕТРАРКА. Сонети № 61, 132.

Вільям ШЕКСПІР. Сонети № 66, 116, 130. Трагедія «Ромео і Джульєтта».

Мігель де Сервантес СААВЕДРА. «Дон Кіхот» I частина (огляд, 2-3 розділи за вибором учителя).

Бароко і класицизм:

Луїс де ГОНГОРА-І-АРГОТЕ. «Галерник».

Джон ДОНН. «Священні сонети» (19-й сонет «Щоб мучить мене...»).

МОЛЬЄР. «Міщанин-шляхтич».

Література ХХ–ХХІ ст:

Антуан де СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ. «Маленький принц».

1-2 сучасні твори за вибором учнів і вчителя:

Річард БАХ. «Чайка Джонатан Лівінгстон».

Барбара КОСМОВСЬКА. «Буба», «Буба: мертвий сезон».

Марина АРОМШТАМ. «Коли відпочивають янголи».

9 клас

Просвітництво:

Джонатан СВІФТ. «Мандрі Лемюеля Гуллівера» (1 частина).

Йоганн Вольфганг ГЕТЕ. Поезії «Вільшаний король», «Травнева пісня», «Прометей».

Йоганн Крістоф Фрідріх ШИЛЛЕР. «До радості».

Генріх ГЕЙНЕ. «Книга пісень» («На півночі кедр одинокий...», «Не знаю, що стало зо мною...», «Коли розлучаються двос...»).

Джордж Ноел Гордон БАЙРОН. «Хотів би жити знов у горах...», «Мій дух як ніч...». Поема «Мазепа» або «Паломництво Чайльд Гарольда».

Взаємодія романтизму і реалізму:

Олександр ПУШКІН. Лірика («До А. П. Керн» («Я пам'ятаю мить чудову...»), «Я вас кохав...», «Я пам'ятник собі поставив незотлінний...»). «Євгеній Онегін».

Михайло ЛЕРМОНТОВ. Лірика («Сосна», «І нудно і сумно...», «На дорогу йду я в самотині...»). «Герой нашого часу» (огляд, 3-4 уривки за вибором учителя).

Реалізм:

Оноре де БАЛЬЗАК. «Гобсек».

Микола ГОГОЛЬ. «Ревізор». «Шинель».

Нові тенденції у драматургії кінця XIX–початку XX ст.:

Генрік ІБСЕН. «Ляльковий дім».

Бернард Шоу. «Пігмаліон».

Література XX–XXI ст.:

Шолом-АЛЕЙХЕМ. «Тев'є-молочар».

Рей Дуглас БРЕДБЕРІ. «451° за Фаренгейтом».

Гарпер Лі. «Убити пересмішника».

Ерік Вольф СІГЕЛ. «Історія одного кохання».

10 клас

- Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» (Пекло, I, V)
- Вільям Шекспір «Гамлет»
- Ернст Теодор Амадей Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер»
- Волт Вітмен «Листя трави» (1-2 уривки за вибором учителя)
- Стендаль «Червоне і чорне»
- Густав Флобер «Пані Боварі»
- Оскар Вайльд «Портрет Доріана Грея»
- Шарль Бодлер «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»).
- Поль Верлен «Поетичне мистецтво», «Осіньна пісня».
- Артюр Рембо «Голосівки», «Моя циганерія».
- Моріс Метерлінк «Синій птах».
- Ромен Гарі «Повітряні змії».
- Паоло Коельйо «Алхімік»
- Тумас Йоста «Транстремер»
- Мо Янь «Геній»
- Сью Таунсенд Цикл творів про Адріана Моула (один за вибором учителя)
- Ніл Річард МакКіннон Гейман «Чому наше майбутнє залежить від читання» або «Кораліна»
- Йоанна Ягелло «Кава з кардамоном»

11 клас

- Йоганн Вольфганг Гете «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина)
- Франц Кафка «Перевтілення»
- Гійом Аполлінер «Заріzana голубка й водограй», «Міст Мірабо»

- Райнер Марія Рільке «Згаси мій зір...», «Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»
- Федеріко Гарсія Лорка (1898 – 1936). «Про царівну Місяцівну», «Гітара».
- Джордж Оруелл (Ерік Артур Блер, 1903 – 1950). «Скотоферма» або «1984» (1 твір за вибором учителя), Жупанського
- Бертольт Брехт (1898 – 1956). «Матінка Кураж та її діти».
- Генріх Белль «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»
- Пауль Целан «Фуга смерті»
- Ернест Міллер Гемінгвей «Старий і море»
- Габріель Гарсія Маркес «Стариган із крилами»
- Ясунарі Кавабата «Тисяча журавлів»
- Милорад Павич «Скляний равлик»
- Хуліо Кортасар «Менади»
- Таїр Халілов «До останнього подиху»
- Даніель Пеннак «Усе для людоджерів»
- Стівен Едвін Кінг «Мораль»
- Джон Майкл Грін «Провина зірок»
- Маркус Френк Зузак «Крадійка книжок»